

Erasmus + VET Strategic Partnership

IENE 8 - Ενδυνάμωση των οικογενειών μεταναστών και προσφύγων με γονικές δεξιότητες

Project ID: 2018-1-CY01-KA202-046848

Σύντομο εκπαιδευτικό εργαλείο (bite-sized) νο.1.1

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΔΕΣΜΟΙ (0-24 ΜΗΝΕΣ)

Manuela Mauceri, Orazio Licciardello

C&B Catania (Italy) 2019

National and Kapodistrian
University of Athens

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η δημοσίευση αυτή αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συναισθηματικός δεσμός.....	3
Στοχοί μαθησης.....	3
Τι είναι ο συναισθηματικός δεσμός.....	3
Βασικά σημεία.....	5
Δραστηριότητες.....	5
Ανασκόπηση.....	6
Αυτοαξιολόγηση.....	6
Παραπομπές.....	6

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Αυτή η μονάδα μάθησης bite-size έχει στόχο να αποσαφηνίσει τι είναι ο συναισθηματικός δεσμός και τι η θεωρία της προσκόλλησης στα νήπια, καθώς και την ιδιαίτερη σημασία τους για τις γονικές δεξιότητες οικογενειών προσφύγων και μεταναστών.

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

1. Ορισμός της θεωρίας προσκόλλησης και ο συσχετισμός της με τον συναισθηματικό δεσμό
2. Να προσδιοριστεί η ορολογία από ψυχολογική σκοπιά, παρουσιάζοντας το συσχετισμό του συναισθηματικού δεσμού ως μέσω διασύνδεσης μεταξύ των ατόμων
3. Να δείξουμε την σημασία της νηπιακής προσκόλλησης όχι μόνο κατά την παιδική ηλικία αλλά ακόμα και όταν τα παιδιά μεγαλώνουν. Είναι μία κατάσταση την οποία οι άνθρωποι έχουν μέσα τους για πάντα

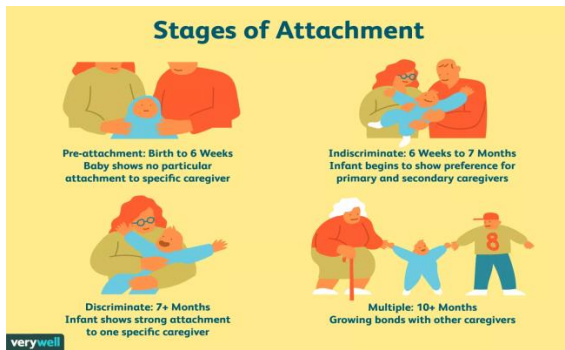
ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Ορισμός: Μέσω του συναισθηματικού δεσμού έχει αναπτυχθεί η θεωρία της προσκόλλησης των νηπίων. Επικεντρώνεται στις σχέσεις και στους δεσμούς μεταξύ των ανθρώπων, και πιο συγκεκριμένα στις μακροχρόνιες σχέσεις (π.χ. γονέας/παιδί). Ο Βρετανός ψυχολόγος John Bowlby ήταν ο πρώτος που ανέπτυξε τη σχετική θεωρία της νηπιακής προσκόλλησης, περιγράφοντάς την σαν μια «διαρκεί ψυχολογική σχέση μεταξύ των ανθρώπων».

Ο Bowlby επικεντρώθηκε στο να κατανοήσει το στρες του αποχωρισμού και τη θλίψη όταν ένα άτομο απομακρύνεται από τους βασικούς και πρωταρχικούς φροντιστές του.

Ενώ οι συμπεριφορικές θεωρίες της προσκόλλησης την χαρακτηρίζουν σαν μια μαθησιακή διαδικασία, ο Bowlby και άλλοι υποστηρίζουν ότι τα παιδιά γεννιούνται με έμφυτο το ένστικτο να σχηματίσουν άμεσους και δυνατούς δεσμούς με τους γονείς - φροντιστές τους.

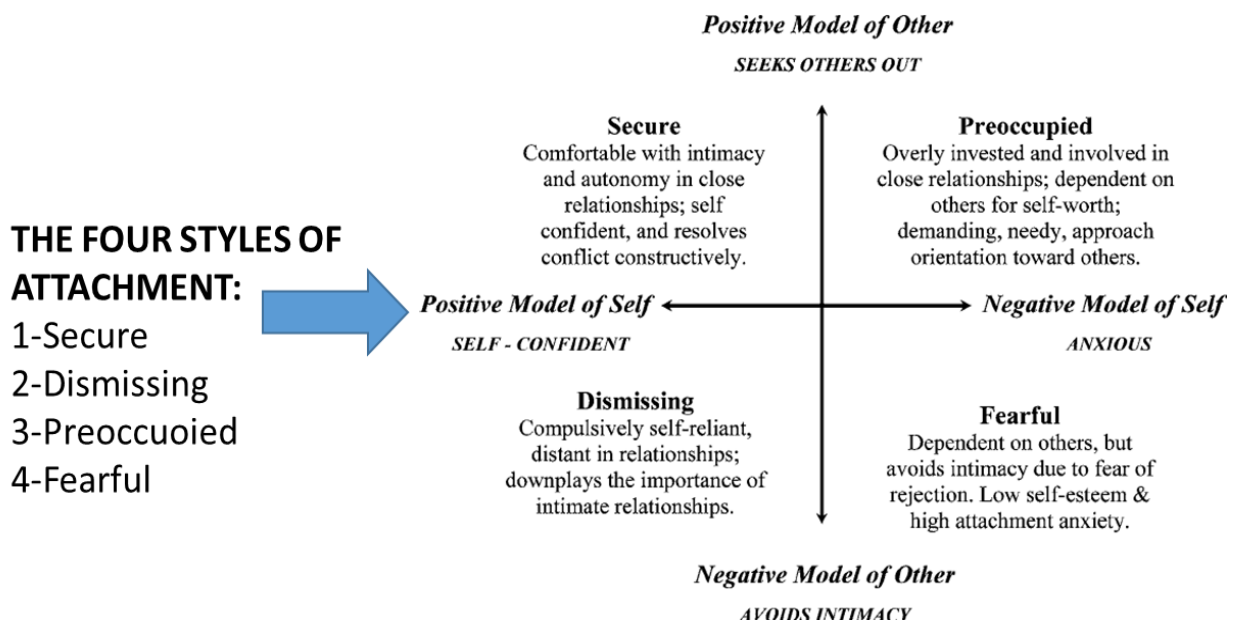
Ο Bowlby παρατηρεί ότι ακόμα και η διαδικασία της τροφής, δεν μειώνει το άγχος που βιώνουν τα παιδιά όταν αποχωρίζονται τους γονείς - φροντιστές τους. Πράγματι το δέσιμο αυτό μεταξύ νηπίου και γονέα, χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένα μοτίβα συμπεριφοράς. Όταν τα παιδιά είναι φοβισμένα, ζητούν στο πλευρό τους τον γονέα – φροντιστή τους, με σκοπό να λάβουν παρηγοριά και φροντίδα.

Υπάρχουν τέσσερα στάδια στη θεωρία της νηπιακής προσκόλλησης, όπως φαίνεται και στην εικόνα.

Όπως παρατηρείται, η διαδικασία καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική σε κάθε στάδιο της ζωής του παιδιού και όχι μόνο κατά τη νηπιακή ηλικία.

Τα τέσσερα είδη προσκόλλησης: Όπως διατυπώνεται και στο ακόλουθο καρτεσιανό διάγραμμα, έχει δημιουργηθεί ένα συγκεκριμένο μοντέλο με τους βασικούς άξονες υποστήριξης της θεωρίας. Είναι σημαντικό να παρατηρήσουμε ότι στην πάνω πλευρά του διαγράμματος αποτυπώνεται το θετικό μοντέλο, ενώ στην αντίθετη πλευρά το αρνητικό μοντέλο. Και οι δύο αυτοί άξονες (θετικός και αρνητικός) επηρεάζονται από τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά (1) αίσθηση ασφάλειας, (2) αίσθηση απόρριψης, (3) αίσθηση μη απασχόλησης, και (4) αίσθηση φόβου.

Το είδος της συναισθηματικής νηπιακής προσκόλλησης είναι ένας σημαντικός προγνωστικός δείκτης μέτρησης της αποτελεσματικότητας και επιτυχίας των οικογενειακών μας σχέσεων. Τα μοτίβα της προσκόλλησης συνήθως εδραιώνονται κατά τη νηπιακή και παιδική ηλικία, και τείνουν να αποτελούν τμήμα του χαρακτήρα μας και στη μετέπειτα ζωή μας.

Στη συνέχεια, θα δούμε μερικές σημαντικές δραστηριότητες **για την βελτίωση της συναισθηματικής σχέσης γονέα και παιδιού**. Πρόκειται μόνο για **προτάσεις**, οι οποίες μέσα από πρακτικές προσεγγίσεις έχουν ως στόχο την ενδυνάμωση του ρόλου του γονέα, την προώθηση της ευαισθησίας

και της γρήγορης ανταπόκρισης, με σκοπό να εξασφαλίσουν την ενδυνάμωση των συναισθηματικών δεσμών των μελών της οικογένειας.

- Να είστε αξιόπιστοι, το παιδί έχει ανάγκη να νιώθει ασφάλεια κοντά σας
- Να του παρέχετε φροντίδα, να αλληλεπιδράτε συνεχώς μαζί του
- Να είστε προβλέψιμοι, τα παιδιά χρειάζονται ρουτίνα για να νιώσουν ασφαλή
- Να δείχνετε κατανόηση κατά τη διαδικασία του αποχωρισμού

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

Μέσα από αυτό το σύντομο εργαλείο μάθησης στο πλαίσιο του IENE8, σκοπός είναι να δοθούν συγκεκριμένες κατευθυντήριες προς τους γονείς, ώστε να δημιουργηθεί μία αξιόπιστη και ασφαλής σχέση μεταξύ γονέα και παιδιού. Μέσα από τις προτάσεις που παρουσιάζονται στο παρόν σύντομο εργαλείο μάθησης, ο γονέας – φροντιστής εμπλουτίζει την υφιστάμενη γνώση του, και μπορεί να στηρίξει πιο αποτελεσματικά και ουσιαστικά τις ανάγκες του παιδιού του.

Για παράδειγμα, στην περίπτωση μετακινούμενων πληθυσμών, δεδομένου ότι οι γονείς έρχονται αντιμέτωποι καθημερινά με πολλές προκλήσεις, η ενδυνάμωση σε ζητήματα συναισθηματικών δεσμών με τα παιδιά τους αποτελεί μία θετική πρακτική προσέγγιση. Επιπλέον, με δεδομένο τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά της ομάδας των γονέων προσφύγων και μεταναστών, οι συναισθηματικοί δεσμοί παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες και είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στη συνέχεια, δίνονται ορισμένες προτάσεις με σκοπό την υιοθέτηση θετικής στάσης απέναντι στο ζήτημα του αποχωρισμού και των συναισθηματικών δεσμών γονέα και παιδιού.

- Χαρείτε και απολαύστε την σχέση σας με το παιδί σας
- Ακολουθείστε τα ενδιαφέροντά του
- Να έχετε συνέπεια στην καθημερινή ρουτίνα φροντίδας του
- Να μην «κακομάθετε» το παιδί σας
- Χρησιμοποιείτε μη λεκτική επικοινωνία για να δεθείτε περισσότερο με το παιδί σας
- Να παρέχετε ένα περιβάλλον εγκράτειας για το παιδί
- Να φροντίζετε τον εαυτό σας
-

Προσπαθήστε να βρείτε και άλλες καλές πρακτικές για την ενίσχυση ενός ασφαλούς δεσμού ανάμεσα στο γονέα και το παιδί.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

-Παρακαλούμε εξηγήσετε ποιο είναι το καλύτερο είδος συναισθηματικού δεσίματος και γιατί:

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο Bowlby ήταν ο μόνος συγγραφέας για τη θεωρία της προσκόλλησης	Σωστό	Λάθος
Το αποτέλεσμα μεταξύ του θετικού και αρνητικού μοντέλου είναι το ίδιο	Σωστό	Λάθος
Η ασφαλής προσκόλληση σχετίζεται με μακροπρόθεσμη ευεξία	Σωστό	Λάθος

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- Cooper, P., Tomlinson, M., Swartz, L., Ladman, M., Molteno, C., Stein, A., McPherson, K., Murray, L. (2009). Improving quality of mother-infant relationship and infant attachment in socioeconomically deprived community in South Africa: randomised controlled trial. In *BMJ Research*, April 2009, <https://www.bmj.com/content/338/bmj.b974.long>
- <https://studiousguy.com/john-bowlby-attachment-theory/>
- <https://www.verywellmind.com/what-is-attachment-theory-2795337>
- <https://abilitypath.org/2014/02/11/tips-for-building-a-secure-attachment/>
- [https://www.researchgate.net/publication/30014433 Parenting and adolescent attachment in India and Germany](https://www.researchgate.net/publication/30014433_Parenting_and_adolescent_attachment_in_India_and_Germany)